

Miljøpåvirkning av tekstiler

Janne Gillgren

fagrådgiver miljøvennlig forbruk – tekstil

Avfallsforum Rogaland

07.06.23

- Norges eldste og største natur- og miljøvernorganisasjon
- Grunnlagt i 1914
- Jobber med et bredt spekter av saker; bl.a. klassisk naturvern, klima, energi, samferdsel og miljøvennlig forbruk
- 36 000 medlemmer
- Landsdekkende og demokratisk organisasjon med ca. 120 fylkes- og lokallag over hele landet
- Naturvernforbundet har en ungdomsorganisasjon, [Natur og Ungdom](#), og barneorganisasjonen [Miljøagentene](#).

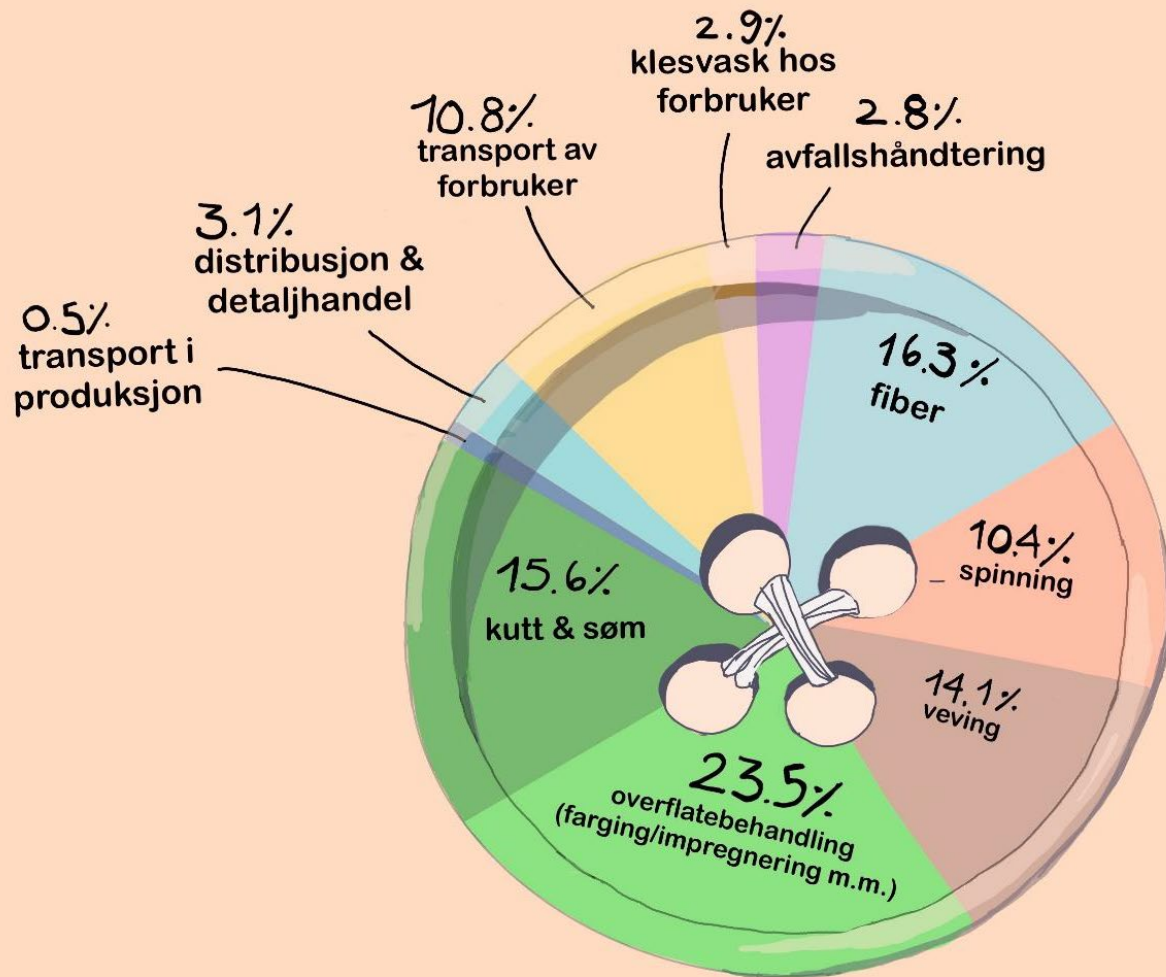
Råvareforbruk

- Klesindustrien forbruker store mengder råstoff; både naturlige og syntetiske, samt enorme mengder vann og kjemikalier.
- Det private forbruket i Norge har tredoblet seg de siste 30 årene.
- Hver og en av oss forbruker nesten 5 ganger Ullevål stadion – en gjennomsnittlig EU-borger klarer seg med under halvparten.
- I Norge er over 2300 arter og 40 naturtyper truet.

Utslipp

- I dag slipper tekstilbransjen ut 3,5 000 000 tonn CO₂ – som er mer enn all flytrafikk og skipsfart til sammen.
- 8-10 % av de globale utslippene.
- De står som den fjerde største utslippssektoren (etter mat, bolig og transport).
- De slipper og ut 20 % av verdens avløpsvann.

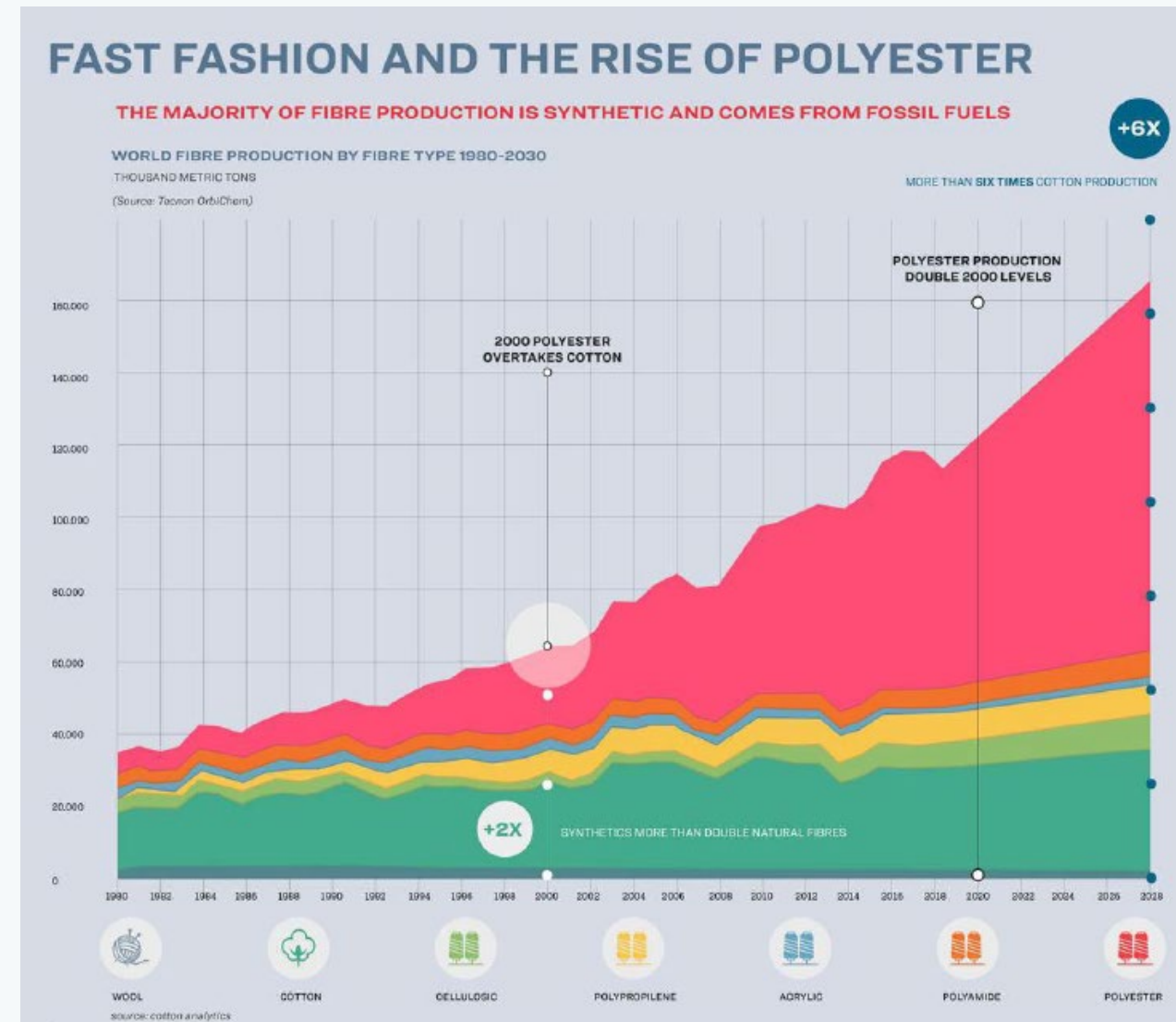

- 80 % av utslippene til et plagg skjer i produksjonsfasen.
- 92% av miljøgiftbelastningen i produksjon
- Fiberproduksjon står kun for 16,3 % av utslippene
- Dobler du bruken, halverer utslippene av allerede produserte klær.
- De mest miljøvennlige klærne er de du allerede har i garderoben.

Fiber

- Andelen syntetiske fibre er estimert til 69% 2022 (hvorav 85% er polyester).
- Tekstiler står for 1,35% av den globale oljeforbruket.
- Tekstilsektoren er den tredje største forbrukeren av plast, etter emballasje og bygg, og står for ca. 15% av all plastforbruk.
- Nøkkelen har vært billig produksjon.

Mikroplast forurensning

- Forskning estimerer at mellom 20 til 35 prosent av mikroplastforurensningen i havet stammer fra plastbaserte klær.
- Supplerende tiltak:
 - Grense for «dryssing»
 - Forbud mot særlig svake fibre (akryl ol.) og kombinasjoner
 - Krav til kvalitet

Les mer i støttende tiltak i rapport.

Volum

- Av innsamlede brukte klær, eksporteres 97 % ut av landet.
- Norge regnes som 2,4% sirkulære.
- [Klesproduksjonen er doblet siden 2003](#)
- Den globale gjennomsnittsforbrukeren kjøper 60 % flere klesplagg i dag enn i 2003
- I tillegg brukes vi klærne våre halvparten så kort.
- Hver nordmann [kaster 23 kilo tekstil i året](#).

Hva gjør da Naturvernforbundet?

Vi jobber på med påvirkning

Politisk

Regjeringen.no

Søk

Tema Dokument Aktuelt Departement Regjering

Du er her: Forsiden · Aktuelt · Nyheter · Ny arbeidsgruppe skal se på tekstilavfall

Ny arbeidsgruppe skal se på tekstilavfall

Nyheter | Dato: 29.09.2022

Klima- og miljødepartementet

TEMA

Forurensning Klima og miljø

RELATERT

- > Tekstilavfall
- > Mandatet for arbeidsgruppen (Pdf)

KONTAKT

Klima- og miljødepartementet setter ned en arbeidsgruppe om produsentansvar for tekstiler. Arbeidsgruppen skal levere et kunnskapsgrunnlag og et forslag til hvordan produsentansvar for tekstiler kan innrettes i Norge innen september neste år. Arbeidsgruppen vil bestå av sentrale aktører innen tekstil og tekstilavfallssektoren. Virke vil fungere som sekretariat for arbeidsgruppen og lede arbeidet.

Tekstilstrategien

Begrense utslipp av mikroplast.

Kommisjonen kommer høsten 2022 med et eget initiativ for å redusere utilsiktet utslipp av mikroplast, inkludert utslipp fra syntetiske tekstiler.

Krav til økodesign av tekstiler

slik at de varer lenger, kan brukes om igjen, repareres og materialgjenvinnes og ikke inneholder farlige miljøgifter.

Produsentansvar. Kommisjonen varsler at de vil introdusere krav om utvidet produsentansvar for tekstiler i sitt forslag til endret rammedirektiv om avfall som kommer i 2023.

Skjerper regelverket mot grønnvasking.

Kommisjonen vil legge fram to initiativer som skal bekjempe grønnvasking og sikre pålitelig og sammenlignbar miljøinformasjon til forbrukerne. Produsentansvaret skal blant annet bidra til å finansiere systemer for separat innsamling og behandling av tekstilavfall fra 2025.

Forhindre at usolgte/returnerte tekstiler kastes og destrueres.

Kommisjonen vurderer å forby destruering av usolgte og returnerte tekstiler.

Krav til informasjon og digitale produktpass.

For å bedre tilgangen på miljøinformasjon på produkter, foreslår EU-kommisjonen å innføre digitale produktpass, slik at forbrukere lettere kan ta informerte og bærekraftige valg.

Hva gjør da Naturvernforbundet?

Vi jobber på med påvirkning

Politisk

Regjeringen.no

Tema Dokument Aktuelt Departement Regjering

Du er her: Forsiden • Aktuelt • Nyheter • Ny arbeidsgruppe skal se på tekstilavfall

Ny arbeidsgruppe skal se på tekstilavfall

Nyhet | Dato: 29.09.2022

Klima- og miljødepartementet setter ned en arbeidsgruppe om produsentansvar for tekstiler. Arbeidsgruppen skal levere et kunnskapsgrunnlag og et forslag til hvordan produsentansvar for tekstiler kan innrettes i Norge innen september neste år. Arbeidsgruppen vil bestå av sentrale aktører innen tekstil og tekstilavfallssektoren. Virke vil fungere som sekretariat for arbeidsgruppen og lede arbeidet.

Klima- og miljødepartementet

TEMA

Forurensning Klima og miljø

RELATERT

- > Tekstilavfall
- > Mandatet for arbeidsgruppen (Pdf)

KONTAKT

I media

Dagsavisen

MER FRA Nyheter Debatt Kultur Plus

Min side Meny

Prøv appen vårt

Naturvernforbundet om forbruk: Elefanten i garderoben

Det er noe som heter at ingenting skjer av seg selv, og skal vi snu tsunamien av klær på det norske markedet må myndighetene på banen.

Utfordringer med tekstilstrategien

Den mangler tiltak som begrenser overproduksjon av klær. Det er bekymringsverdig at det mangler konkrete tiltak i starten av verdikjeden for å begrense selve overproduksjonen av varer som en av hovedutfordringene.

De digitale produktpassene må også sikre større åpenhet om klærs:

- varens produksjon og fotavtrykk
- CO2-utslipp
- kjemikalieinnhold
- mikroplastutslipp

Det er potensielt store utfordringer knyttet til beregning av **Product Environmental Footprint metoden (PEF)** og hvor førende den blir for de andre tiltakene i tekstilstrategien.

Den tar ikke tak i problemene med **fossile råvarer** i klær.

– Villeder forbrukere om miljøvennlige klær

Forbrukertilsynet mener Norrøna bryter loven når de markedsfører t-skjorter som miljøvennlige. Nå får også H&M advarsel mot bruk av samme type markedsføring.

En seier for Naturvernforbundet

– Dette er en tydelig seier i kampen mot grønnvasking, og for miljøet. Vi jubler i dag, og ser dette som en stor prinsipiell seier.

Det sier leder i Naturvernforbundet, Truls Gulowsen.

Det var Naturvernforbundet som klaget inn markedsføringen av t-skjortene til Forbrukertilsynet. Janne Gillgren jobber som fagrådgiver i forbundet og forklarer at de, basert på undersøkelser, visste at miljøpåstandene ikke holdt mål.

Truls Gulowsen er glad for Forbrukertilsynets avgjørelse.
FOTO: MARTE IREN NORENG TRØEN

– Vi var opptatt av at det ble rettet opp, særlig fordi det er så vanskelig for forbrukere å gjennomskue hvordan disse påstandene misbrukes.

Forbundet mener at det stadig blir vanskeligere for forbrukere å navigere i alle sertifiseringsmerkene som finnes og at det er på tide å rydde opp.

elskapet ble stiftet 29. april 1929 av Jørgen Jørgensen. De produserer blant annet klær og ryggsekker.
IE SKIFJELD / NRK

Kristine Ramberg Aasen
Journalist

Publisert 16. juni kl. 22:06
Oppdatert 16. juni kl. 22:42

Hva gjør da Naturvernforbundet?

Vi jobber på med påvirkning

Politisk

Regjeringen.no

Tema Dokument Aktuelt Departement Regjering

Du er her: Forsiden > Aktuelt > Nyheter > Ny arbeidsgruppe skal se på tekstilavfall

Ny arbeidsgruppe skal se på tekstilavfall

Nyhet | Dato: 29.09.2022

Klima- og miljødepartementet setter ned en arbeidsgruppe om produsentansvar for tekstiler. Arbeidsgruppen skal levere et kunnskapsgrunnlag og et forslag til hvordan produsentansvar for tekstiler kan innrettes i Norge innen september neste år. Arbeidsgruppen vil bestå av sentrale aktører innen tekstil og tekstilavfallssektoren. Virke vil fungere som sekretariat for arbeidsgruppen og lede arbeidet.

Klima- og miljødepartementet

TEMA

Forurensning Klima og miljø

RELATERT

- > Tekstilavfall
- > Mandatet for arbeidsgruppen (Pdf)

KONTAKT

I media

Dagsavisen

MER FRA Nyheter Debatt Kultur Pluss

Naturvernforbundet om forbruk: Elefanten i garderoben

Det er noe som heter at ingenting skjer av seg selv, og skal vi snu tsunamien av klær på det norske markedet må myndighetene på banen.

Mot forbrukerne

NORGES HUSFLIDSLAG Naturvernforbundet KULTUR

KLES-BYTTEDAGEN

- og fikselaug!

Kulturbadet Bibliotek, lørdag 26. mars kl. 12-15.

26.

LØRDAG 26. MARS 2022 KL. 12:00-15:00

Den store klesbyttedagen og fikselaug

Kulturbadet

Om Diskusjon

☆ Interessert ⌚ Skal ✉ Inviter

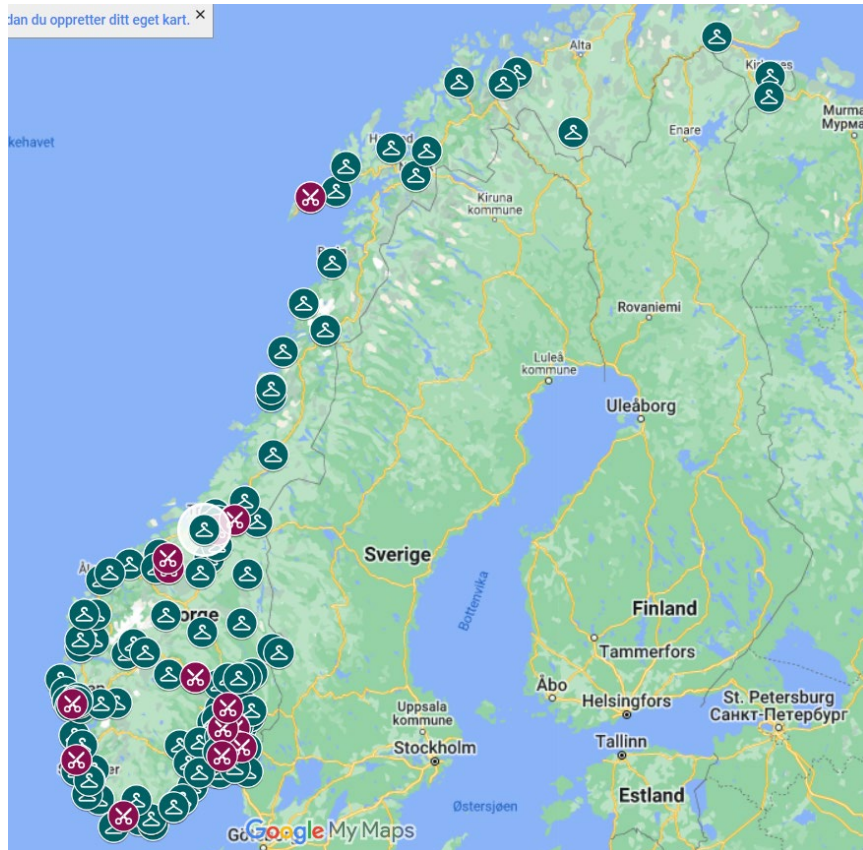
Detaljer

154 personer har svart

Den store klesbyttedagen

- Samarbeid gjennom paraplyen Nordic Swapday mellom Norge, Sverige, Danmark, Finland og Island.
- Årlig arrangement i mars/april, neste arrangement er 27. april 2024.
- Etablert i 2016 med 54 arrangementer til 208 arrangører i 2023 – hvorav mer enn 100 hadde fikseverksteder.
- Tilrettelegger for både deltakere og arrangører.
- Veileder arrangører via epost oppfølging med to-do lister.

Finn ditt nærmeste arrangement:

www.naturvernforbundet.no/klesbyttedagen

Miljøeffekten:

Antall byttede plagg i 2023(avrundet til nærmeste 100):	75000	gir en miljøbesparelse tilsvarende:	450 000,00	kg CO2 e
			94 687 500,00	liter vann
			48 750,00	kg kjemikalier

Elsk klærne dine

Hvordan skaffe seg klær?

- ✓ Låne
- ✓ Arve
- ✓ Bytte til seg
- ✓ Leie
- ✓ Abonnere
- ✓ Kjøpe brukt
- ✓ Kjøpe nytt

Hva sjekker man når man skal skaffe seg et nytt plagg?

Lappen!

Hva er det vi vil ha?

- ✓ God kvalitet - noe som varer
- ✓ Kan repareres
- ✓ Lett å vaske
- ✓ Naturfibre

**Vask, ta vare på og
elsk det du har!**

Tenk miljø, vask riktig!

Tekstiler skal være utstyrt med fibermerking og standardiserte vaskeanvisninger.

Vaske i halvfull maskin ved temperaturen som er angitt på merkelappen. Streken under betyr at plagget skal behandles varsommere.

Finvask. De to strekene under betyr at du må vise ekstra stor varsomhet. Velg finvaskprogram med ekstra skånsom behandling.

Velg klær og tekstiler i naturmaterialer (bomull, ull, lin m.fl.), og unngå klær med plast (akryl, polyester, polyamid m.fl.) – bedre for miljøet, og bedre for deg!

Vaske i full vaskemaskin ved den temperaturen som er angitt på merkelappen. Normal sentrifugering.

Bare håndvask med varsom behandling. Maks 40 °C. Noen maskiner har egne «håndvaskprogram».

Tåler klorbleking, kryss over trekant betyr at den ikke gjør det.

Sirkel angir at plagget kan renses Kontakt alltid et autorisert renseri.

Tåler stryking ved høy temperatur (maks 200 °C). Bomull, lin, viskose.

Tåler stryking ved middels temperatur (maks 150 °C). Ull, polyester.

Tåler stryking ved lav temperatur (maks 110 °C). Polyamid (nylon), akryl.

Tåler tørketrommel (symbolet brukes ikke lenger på nye plagg).

Tåler tørketrommel ved normal temperatur.

Plagget skal tørke hengende.

Plagget skal drypptørke.

Plagget skal tørke flatt.

Tåler ikke tørketrommel.

Ikke stryking eller varmrulling.

Ikke kjemisk rensing.

Ikke vasking i vann.

Ta vare på klærne dine

- ✓ Følg vaskeanvisningene som er i klærne
- ✓ Ull holder det ofte å lufte.
- ✓ Fjern flekker med klut.
- ✓ Vær nøye med vaskepulver dosering.
- ✓ Ikke bruk tøymykner på klær med syntetiske fibre (bør egentlig droppes, eller kun brukes på sengetøy og håndkler).
- ✓ Vask syntetiske klær på finvaskprogram, det frigjør mindre mikroplast.

Takk for meg!

jg@naturvernforbundet.no